

Era Maladeta

*Legenda aranesa de
Mossen Josep Condò Sambeat*

Illustracions: Kristina Nart Moga

Edite:

Conselh Generau d'Aran

Illustracions:

Kristina Nart Moga

Adaptacion:

Departament de
Cultura e Politica
Lingüistica

Dessenh e maquetacion:

Alèxia Grustan

D.P:

L-867-09

Edicion:

Junh 2009

Vos presentam en aguest petit libre, magnificament illustrat per Kristina Nart Moga, ua legenda plan beròia recreada per Mn. Condò: *Era Maladeta*. Creiguem qu'ei plan interessant de hèr a conéisher aguest poèma, sustot entre es mès joeni, e tanben auem volut atau aumenatjar era figura de Mn. Condò, creador d'inspirades poesies ara lengua e ath país, e autor prolific d'òbres en toti es genres literaris qu'aué son un legat de gran valor tàs aranesi.

Damb era publicacion d'aguesta legenda, tanben pretenem explicar eth simbèu vedible des prèmis 17 de Junh: era figura en bronze dera protagonista d'aguesta legenda, aperada Blancaflor, realizada pera escultora aranesa Glòria Coronas.

Blancaflor ei, coma comprovaratz damb era lectura d'*Era Maladeta*, ua hemna valenta e d'esperit coratjós que sabec afrontar eth malur ath quau la sosmetec eth gigant Còrdehèr, en tot hèr dera aunestetat e dera solidaritat un cant ara sua libertat. Non ei donc per edart que l'auem escuelhuda coma simbèu des prèmis 17 de Junh, autrejadi a personnes e entitats subergessentes deth mon der espòrt, era cultura, era promocion economica e era cooperacion e accion sociau.

Esfòrc, coratge, volentat, amor, tolerància, solidaritat e aunestetat son vertuts de Blancaflor, coma ne son tanben de totes aqueres personnes que luten per arténher, cadua des deth sòn petit mon, un país, eth nòste, mielhor en toti es aspèctes. Ath long dera istòria, en Aran auem hèt nòsta aquera actitud valenta e decidida e aué mos auore coma pòble premiar aqueri que s'i prèden de vertat entà qu'açò sigue, en cadun des sectors remercadi, ua realitat.

Francés X. Boya Alós
Sindic d'Aran

Mn. Josèp Condò Sambeat

Neishec en Montcorbau er an 1867 e moric en Bossòst en 1919, a on siguec enterrat.

Ordenat caperan en 1891, entre 1891 e 1905 siguec destinat successivament tás paròquies de Sallent de Montanissell, Gabassa e Moror, a on desvolopèc ua plan interessanta òbra literària en catalan, en coïncidència damb es moments mès intensi dera Renaixença catalana.

En 1905 tornèc tara Val d'Aran destinat tara paròquia de Gessa, çò qu'implicaue un retorn as sues mès intimes e estimades esséncies, e a on retrobèc er aranés, era sua lengua mairau e ara, tanben, lengua literària.

Prenec contacte damb era Scolo deras Pirineos, ua institucion impulsada pes felibres, semblanta as consistòris qu'organizauen es Jocs Florals e es concorsi literaris catalans, e dera man deth sòn amic, Bernard Sarrieu, participèc activament enes Jòcs Floraus deth Felibritge gascon.

Era sua dusau destinacion en Aran que siguec Salardú, a on ère rector dera paròquia. Era sua activitat literària ja ère reconeishuda com ua des aportacions mès meritòries ath moviment des felibres de Gasconha, e comprenie desparièrs genres: poesia, novèlla, teatre, conde...

Ara etapa de Salardú correspon ua des sues mielhors òbres: *Era isla des diamants* e tanben condes cuerts coma “Dues costums araneses”, “Eth ser de miejanet” e eth poëma long “Era Maladeta”, que siguec premiat en 1915 enes Jocs Florals de Barcelona e que constituis ua òbra plan importanta en inventari de Mn. Condò e ua demostracion dera sua fòrça imaginativa e creadora, que recree ua legenda qu'auie recuelhut anteriorament Verdaguer en sòn poëma *Canigó*.

Condò viuec es sòns darrers ans coma rector deth pòble de Bossòst, a on escriuec poèmes tant inspiradi com “Era net de Sant Joan” o “Eth pastor as estrelhes”.

D'auti poèmes coneishudi de Condò que son: “Era lengua aranesa”, “Era Val d'Aran”, o era “Cançon dera Garona”.

Nòta ara edicion: Aguesta adaptacion dera legenda dera Maladeta, trèta dera edicion d'*Era isla des diamants* dera Escolo deras Pirenéos de 1981, a estat hèta en tot sajar de respectar tant com a estat possible eth tèxte manuscrit originau der autor. D'aguesta manera, s'a volut hèr sonque ua adaptacion grafica -adequada ara normativa actuau dera lengua- e tipografica, e s'a volut deishar eth lexic que hec a servir Condò ena sua forma prumèra. D'aguesta manera i trobaratz toponims coma Perinèu o Colomès, per exemple, pròpis de Condò, e mots comuns qu'aué en dia tiem coma barbarismes o, aumens, coma formes pròpies dera oralitat e pòc apropiades en contexte estandard dera lengua: *guapesa*, *lo*, *pero* o *selho*, entre d'autes, en aguest cas soslinhades damb caractèrs italics.

I

Ei era Maladeta era mès nauta sèrra
de totes es mès nautes que i a ena nòsta tèrra;
pòrte era corona des tucs deth Perinèu.
Era ei eth rei de toti es soldats d'espada e lança
que viren ara Espanha des armes dera França,
tan nauta ei sa corona qu'arribé enquiathe cèu.

Tota era *cordilhèra* des d'un cap ar aute,
era guarde e domine, quan eth sòn cap anaute,
com rei que ve e domine a toti es sòns vassalhs.
Eth casco e era *coraça* de gèus e nhèus etèrnies,
de net, as sòns dominis servissen de lanternes,
de dia li servissen de resplendents miralhs.

Aquest gigant indomit d'aguesta *cordilhèra*
pòrte es senhaus mercadi ena sua cabelhèra
des passi de cent sègles, qu'ath dessús li an deishat.
Lo qu'ei barba e peus blanqui ena sua vielhesa
siguec verdor florida ena sua joenesa;
lo qu'ara ei nhèus etèrnies siguec un immens prat.

Un prat que tamb cants doci es audèths alegrauen,
a on es agles blanques e es parrats i volauen,
en tot guardar es ribères qu'ath hons deth mon se ven;
un prat a on es èrbes mès doces i creishien
e a centes es ramades de oelhes i peishien
quan ena tèrra baisha eth minjar eth solei les pren.

Ère un gigant er amo d'aguestes esplanades,
de tot *lo* que i visquie com des sues ramades,
que de hèr tamb ua barra manaue as sòns pastors.
Ère digne d'aguesta montanha, des mès nautes,
que li hège de bèth *trono* tà veir totes es autes,
mès gran que dus Ercules, mès fòrt que dus Samsons.

Còrdehèr eth gran rei ère d'aguesta gran montanha
qu'ei reina des de França com tanben des d'Espanha,
com eth, amo des pletes de tot eth Perinèu.
Toti es pastors, sa fòrça, tremolant, respectauen;
cada an, tribut de oelhes e crabes li pagauen
encara que l'aurien volut enviar tath cèu.

En un gran malh de marme, tamb dies e *pacéncia*
tamb còps de pics e fòrça, vencent sa resistència,
d'un enginièr tamb traces, un castèth s'i dauric.
De marme èren es hièstres, de marme èren es pòrtes
com es parets massisses ben lises e ben fòrtes;
e tath rei des montanhes resultèc digne abric.

Tamb lairoades i hège, com auderàs de presa,
tà eth, nin d'alegries, eth nin de sa riquesa,
a on li neisherie era felicitat;
mès entà toti es auti, presons lèges e escures,
a on i trobarien eth càlitz d'amargures
es que trincar gosèssen sòns gusti e volontat.

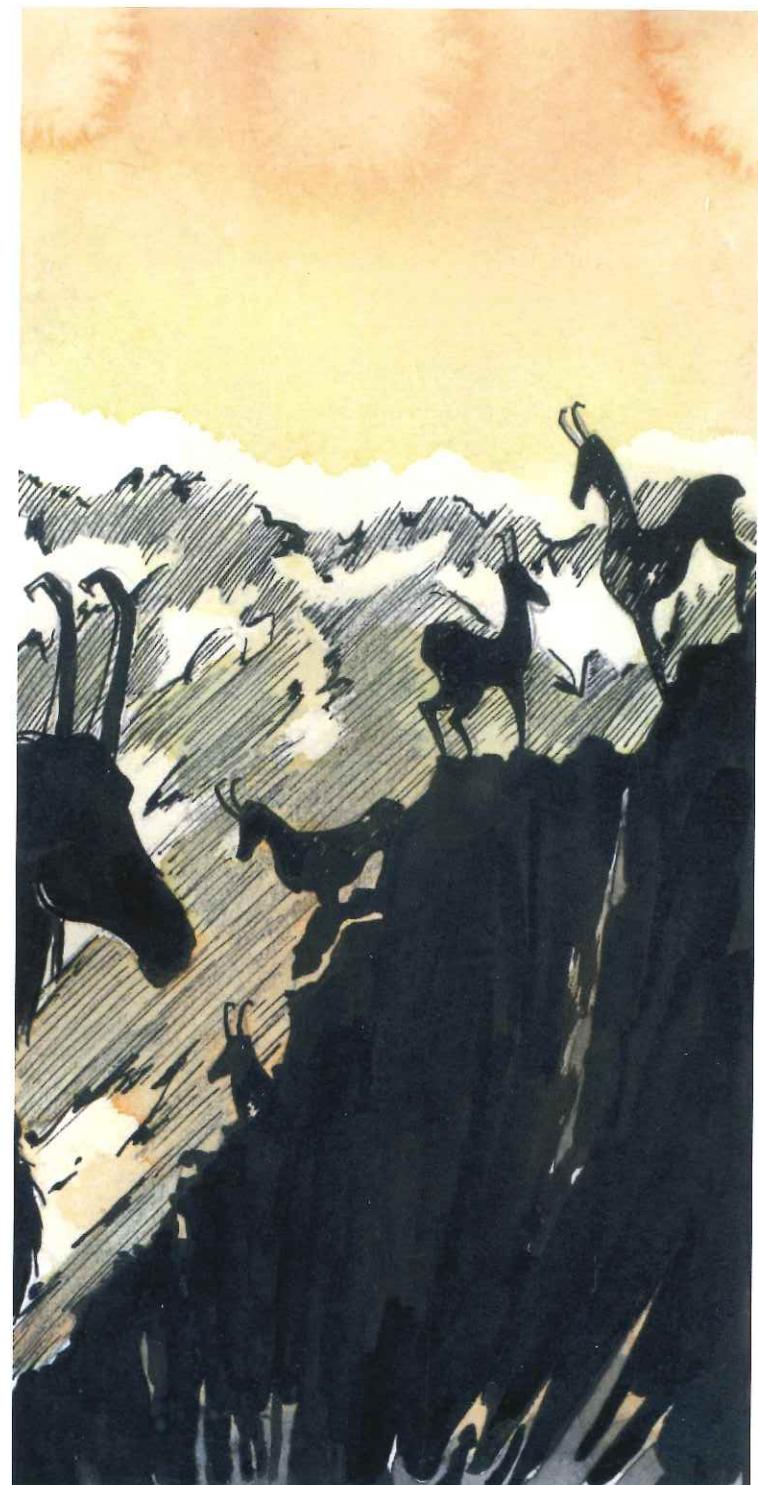
II

En ua rica rica carròça
que dètz gròssi isards tirauen
e, adomdadi, trauessauen
es crèstes deth Perinèu,
se n'anèc des sòns dominis
Còrdehèr a seguir era tèrra,
tot crabant en cada sèrra...
eth pan des pastors, dilhèu.

Tot seguint aqueres pletes,
eth lèg *selho* en cada ua
dera tirania sua
i metie, en man en man;
e en anar-se'n des cabanes,
sonque lèrmes non i deishau
e bèth còp s'i barrejaue
de quauque pastor era sang.

En arribar era carròça
de Beret ena esplanada,
ja la trobèc abrigada
tamb eth manto dera net;
e tot doçament seguié
aquera tèrra planèra,
seguint era lumenèra
des cabanes de Beret.

En tot que hège a passar es ròdes
pera potja e pera mossà,
entenec ua veu doça
doça com un glop de mèu.
Blancaflor ère que cantau
dehòra dera cabana:
mès que de persona umana
semblaue cançon deth cèu.

Cançó de Blancaflor

«Qu'alègra ei era vida en agesta montanha!
Que clarent eth dia, que doça era net!
Sonque un non se'n tròbe en França e en Espanha,
de Plans de Beret.

Sonque un non se'n tròbe que sigue cunhèra
de dus rius qu'adaigüen a dues nacions;
Garona tà França, tà Espanha Noguèra
pòrten pan e flors.

Ací me crocèrent aguesti fresqui aires
de ma trenca vida enes vint ostius,
tot alimentar-me d'onades de flaires
de flors e blanius.

Aguesti doci aires m'an hèt tan polida
qu'es pastors me diden que sò eth sòn solei,
qu'era anima mia, de flors tan guarnida,
deth cèu atrè ath Rei.

D'aguesta montanha sò reina adorada;
es mies mans punen cans, oelhes, pastors;
e quan es mèns pares me hèn ua abraçada
eth Plan ei tot gelós...

Tà tota ma vida te voi per cunhèra,
flairosa montanha, bèth Plan de Beret!...
Quan a tocar entenes ma ora darrèra,
te voi peth mèn lhet!»

Escotèc era veu doça
era fièra des montanhes,
pero es dues dures entranhes
non s'adociren cap bric.
De Blancaflor era guapesa
veigues ath clar dera lua
e volgues hèr-se-la sua
dera net ath nere abric.

Prauba Blancaflor! Espantada,
a perdot eth mon de vista,
e era sua cara trista
ei retrato dera mòrt.
Com era agla ara paloma
Còrdehèr la se'n pòrte en braça,
content dera rica caça
que li a ofreishut era sòrt.

En arribar ena carròça,
la coche coma un mainatge,
e as isards torne a dar eth viatge;
que vòlen sèrres enlà.
Tot sautant barrancs e crèstes
se'n baishèc tara ribèra
de Ruda, e de Porèra
se'n pugèc de cap ath plan.

Tà amagar era rica jòia
que de Beret se'n portaua,
des cabanes s'apartaua,
des cans, oelhes e oelhèrs.
Es isards tostemp galòpen
per camins esgarriadi,
e pera net amagadi
arriben en Colomès.

Tot pujant, ara man quèrra,
dèishe er Estanh dera Lòssa
e galòpe era carròça
enquierar Estanh Major.

Sense hèr cas de sa grandesa,
lo dèishe tanben ara quèrra
e enquiath cap dera sèrra
tròte sense díder «pro!»

Quan ath cap deth pòrt arriben
es isards ja son cansadi,
e de còp queden paradi
de Còrdehèr tamb dus fiulets.
En aquera nauta sèrra
eth solei les demoraue
e a Blancaflor retornaue
tamb es sòns doci punets.

Des isards molh es femelhes
Còrdehèr, hònts de lèit ben blosso;
lèit tan blanca ne tan doça
non se'n molh en Perinèu.
Presentant-la ara gojata,
li ditz: «Beu, prenda estimada:
ta vida miei amortada
tornarà a alugar lèu.»

«Jo sò rei dera montanya,
des tucs e des esplanades,
des pletes e des ramades
qu'arrés a compdat jamès.
Pera tua man d'esposa
tota era riquesa mia
e eth mèn còr ac meteria
tot ath dejós des tons pès.»

«Hè-te enlà!» era li cride,
«Hè-te enlà, fièra malvada!
Mès me vau èster enterrada
qu'enes tòns braci dormir!
Eth tòn nòm que malaïssen
totes aguestes montanhes,
as hilhs des mies entranches
non les ac voi oferir.»

Er esparvèr e era paloma
tara carròça tornèren,
e es dètz isards se n'anèren
sèrres enlà, tot volant.
Eth flairós e armoniós aire
que des dus costats pujau
era istòria les condaue
de Ribagòrça e d'Aran.

Blancaflor, trista e plorosa
non entenie ne veiguie:
eth còr e eth cap les auie
ena plana de Beret.
Tad aquiu tot soent enviaue
tristi sospits e uelhades
tamb lèrmes de sang banhades,
mès escures qu'era net.

Sense hèr cas d'aqueries lèrmes
ne des sospits que li enviaue
Còrdehèr, quan la consolaue,
van endeuant es isards.
Mès enlà deth Pòrt de Vielha
entren ena gran montanha
que domine a tota Espanha
coma França e as dus mars.

III

Baishant dera carròça, se n'entrèren
Còrdehèr e Blancaflor en gigant castèth:
es uelhs dera gojata lo trobèren
gran, ric, polit e d'ua pèça hèt.

Blancaflor enes parets s'emmiralhaue,
adornades tamb rams de plata e òr;
en veir que sa tristor s'i retractaua,
gessie pes sòns uelhs sang defh sòn còr.

Alavetz a Còrdehèr ditz en veu baisha:
«Ei massa bèth, ta èster era mèn preson!...
Dèisha-me anar! Tà èster era mia caisha,
aguest castèth ei massa ric e bon!»

«Non, prenda mia, non ei era caisha tua;
qu'eth tòn cùe dera terra eth castèth ei!...
Pera net seràs, tu, era sua lúa,
e peth dia seràs eth sòn solei.»

Quan arriben ath cap d'aqueth palaci
li hè a veir tèrres immenses ençà e enlà
«Tè, guarda!», ditz, en tot estirar es braci,
«Se i a un reinat mès gran qu'eth tòn serà!»

«Ves er exèrcit gran des tucs aqueri
que hèn ua reveréncia ath gran rei sòn?...
Donc, jo as tòns pès, serè tostemp un d'eri;
tostemp serà eth mèn còr un esclau tòn...»

Guarda guaires ramades, per ací pèishen:
cada ua ei tà nosati un sarpat d'òr;
e cada flor, cada èrba qu'ací nèishen
son gotères de sang tath nòste còr.»

«Sò eth Jupiter de tota aguesta tèrra
de mar a mar artenh mon braç armat;
ei mon Olimpo ath cap d'aguesta sèrra
tot *lo* d'aute que ves, eth mèn reinat.

Se voi volar per aire, ja è dètz agles;
se voi volar per tèrra, dètz isards...
Òh Blancaflor, ja ves quini miragles,
sense besonh de Diu ne es males arts!

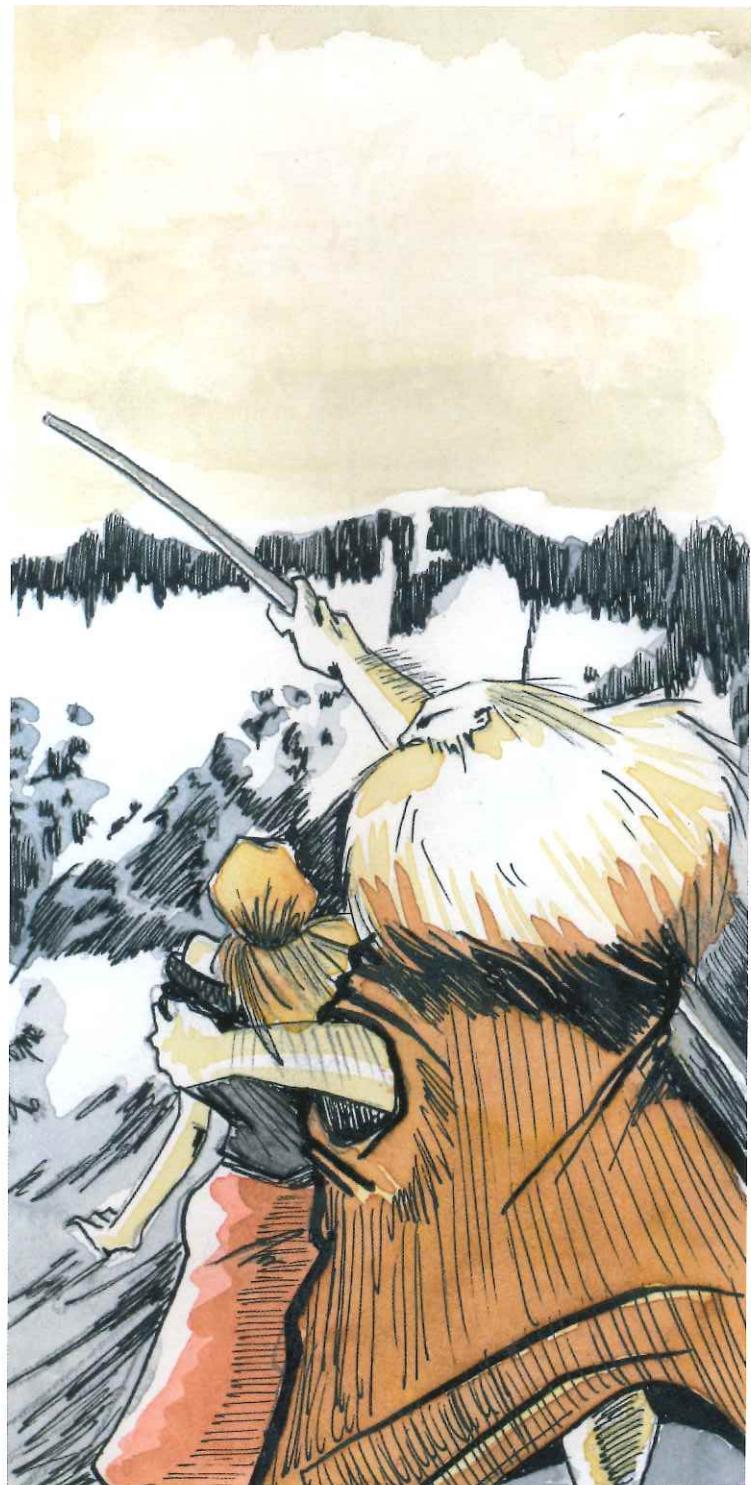
Se as agles dèishi anar desatelades,
tà jo se tornen boni caçadors.
En tornar, de poralha vien cargades,
de lèbes, de perditz e de motons.

Se a ma rica carroça les atali,
qu'ei de marfil dorat e ben laugèr,
quan, entà anar de prèssa e luenh m'i cali,
en dus dies seguisqui eth mon entèr.

Donques t'*ofresqui* aguesta gran corona,
que des de tot Euròpa ei era melhor.
Tamb un si seràs reina en pòga estona
d'aguest reinat e d'un gran rei com jo.»

«De Beret era ròsa», era didie,
«Jamès tamb un cardet s'ajuntarà:
era pudor deth ram podom serie
tà toti es que l'aurien de flairar.»

«Non s'a vist qu'era anhèra se barrege,
tà hèr eth sòn nin, tamb un *cruèl* leon:
eth pensament aguest tostemp se pelege
de toti es òmes tamb era opinion.»

«Tà non dormir enes tòns criminaus braci,
prumèr enes dera mòrt me dormirè;
tà non dar fruts deth diable en tòn palaci,
en clòt, a criar vèrmes anarè.»

«Non moriràs hemna desagraïda!»
cride Còrdehèr, de ràbia tot furiós.
«Harè ben longa tà florida vida;
mès ne *trairè* deth torn totes es flors.»

«Que non vòs èster tu era reina mia?
De ma passion esclaua, donc, seràs.
Non vòs eth lhet de flors que t'amania?
De cardets e d'espies, donc, l'auràs.»

«I a un Diu tà toti dus» era contèste,
«qu'a mès poder que toti es criminaus;
era mia ajuda ETH non deisharà d'èster,
s'as flors vestí s pèish as animaus.»

«Non, Blancaflor!» cride eth gigant tamb ràbia.
«Se i a un Diu, que s'encuede deth sòn cèu!...
non baisharà a daurir era tua gàbia...
perque Còrdehèr ei diu deth Perinèu!»

IV

En ua gàbia de pèira
deth palaci deth gigant
embarrèc ara paloma
aqueth esparvèr malvat.
Des plumes dera puresa
la *desitge* despolhar;
e vò hèr-se'n bones hèstes
dera sua trenda carn.

Mès es ungles ne era fòrça
d'aqueuth esparvèr gigant
encara non son pro granes
tath sòn appetit hartar.

En veir que pèrd temps e fòrces
de tant peth sòn torn volar,
tanben pèrd era *pacéncia*,
e era ràbia en augment va.

Ua ploja d'amenaces
li tire ath dessús deth cap
qu'en ua gran peirejada
s'a tornat, en man en man.

L'aumplís d'*ensults* e despèrcis,
la hè a dejuar tamb aigua e pan,
e bèth còp li *selhe* es cares
tamb es sòns dits criminaus...

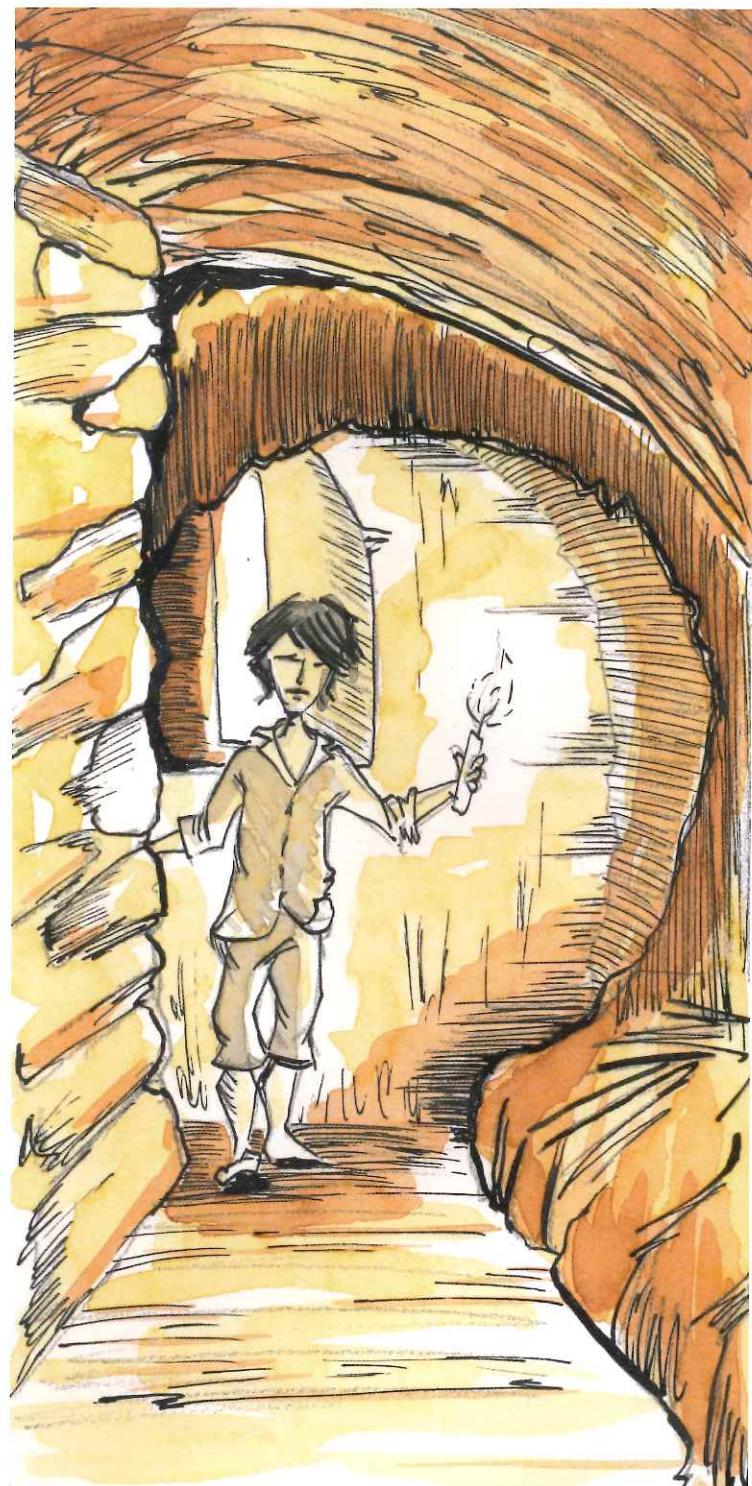
Prauba Blancaflor! Navègue
de trebalhs en ua mar.
Lèu arribarà eth naufragi
se Diu non li da era man!

Un esberit e joen page
auie eth *cruèl* gigant,
eth revès dera midalha
deth sòn amo *criminal*.
Dera verda primauera
e florida, es setze ans
de vertuts e de *guapesa*
enriquiren ath gojat.
Eth sòn còr tostemp sentie
es penes des deth costat,
es sòns uelhs as uelhs des auti
ajudauen a plorar,
e cercaue medecines
deth pròxim tà toti es maus.

Eth de Blancaflor adocie
aqueith càlitz tant amarg,
tamb mots doci que i uedaue
de consòl e d'amistat,
tamb caçòles de lèit blosa
e boni canteths de pan.
E aquera preson tan nera
Pòga pòc l'a enlumenat
aqueith page que semblaue
er ange dera pietat.

Mès eth rei dera montanha
d'aquerò lèu se n'a encuedat.
E ara afluxida gojata
aquera lum li a amortat;
e tà ua prauba cabana
que se ve sèrres enlà,
per un an, un mes e un dia,
ath bon page a desterrat.

Enes limbs dera tristesa
prauba Blancaflor a quedat,
e era lum dera esperança
se li acabe d'amortar.
Aqueth liri de montanha
se comence de secar.

Es trebalhs e era tristesa
lèu, en cèu, lo plantaranà,
s'era sua man d'esposa
a Còrdehèr non l'ac vò dar.
Mès era prauba gojata
dera mòrt s'a enamorat
la tròbe mès brava e *guapa*
qu'ath sòn pretendent gigant.
E tot soent, tot soent la cride
tamb un plor que sembla un cant,
tamb un cant qu'un trist plor sembla,
qu'envie tà Jehovà.

Cant de Blancaflor

«Per luenh que sigues, doça mòrt, vene!
desplega es ales, e vene lèu!
Enes tòns braci vene'm a préner
seràn mon cèu.

Ací era vida m'ei ben amarga,
ei agonia sense morir;
era guapesa m'ei dura carga
que me hè a sofrir.

Tostemp sò eruga tamb era vida;
mès parpalhòla me haràs, òh mòrt.
Òh! da-me es ales tà anar en seguida
deth cèu tath pòrt!...

Io sò floreta, per Vos plantada,
Rei dera glòria, en Perinèu...
Se ací è de veir-me tan caushigada
plantatz-me en cèu!»

V

Ua bèra, des mès bères serades,
 ara ora en qu'eth solei se'n va tath lhet,
 ath darrèr des montanhes bascongades
 cerque un praube en aqueres esplanades
 un horat, tà virar-se dera net.

Es uelhs en cèu, deuant plegadi es braci,
 aqueth umil praubet va caminant;
 cap ath castèth lo pòrten es sòns passi;
 e en arribar deuant deth bèth palaci
 a demanat alòtge ath fièr gigant.

Mès, era caritat auie mòrta
 Còrdehèr, se *acàs* neishut li auie en còr
 tamb eth sòn cossarràs barre era pòrta
 ath praube, e li cride tamb veu fòrta:
 «Qui non trebalhe, aciu de hame se mòr!»

E tamb es mans en aire l'amenace
 de mòrt, tamb era lengua li hisque es cans
 e peth torn ua còlha s'arremasse
 qu'a mossegades peth darrèr l'acace
 e a lairets peth deuant li prive eth pas.

Mès, Blancaflor qu'aquerò se n'ac guardaue
 pera rèisha de sa nera preson,
 de pan tamb tròci, as cans acalhauaue
 tà entretier-les, e ath praube li ensenhaue
 era pleta deth page brave e bon.

Eth praube cor per aqueres esplanades
 deuant des cans que torne a hiscar Còrdehèr.
 Tuste en d'autes cabanes; *pero* barrades
 les tròbe, tamb es caishes ben templades
 des cans, e tamb gròssi rastòls de hèr.

Mès enlà ne tròbe ua de daurida
qu'enlumene era rialha d'un gojat.
«Entratz», li ditz tamb veu amorosida.
«Era cabana non ei guaire polida;
mès i a pan, lèit e bona volontat.»

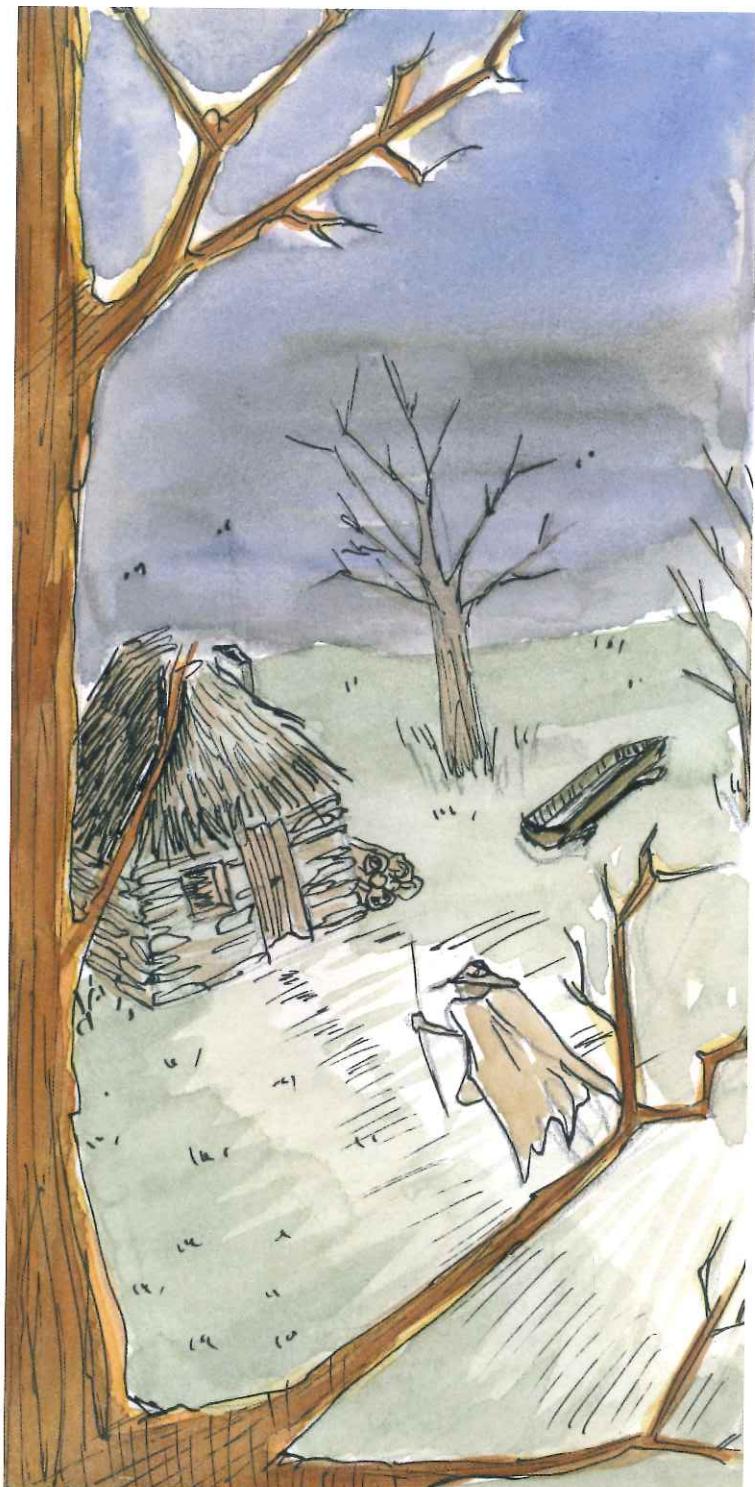
Li laue es pès; des cans, es mossegades
li guarís e lo hè a sèir ath cant deth huec.
Li da sopes de pan, tamb lèit mestrades;
de hormatge fresc li da bones talhades
e li amanís un lhet doç, límpio e sec.

Dera lengua deth praube umil queiguie
de cosselhs santi e istòries, un roishat,
que tath page com lum deth cèu ludie
e laguens deth sòn còr se convertie
en huec dera divina caritat.

«Sò eth Bon Pastor des oelhes estimades
qu'eth Pare *celestial* m'encomanèc.
Arrés ne sap eth conde des ramades
que peth mon endeuant è esbarricades;
e tà peisher-les des deth cèu m'envièc.

A calar en toti es còrs aqueth huec vengui
que creme en còr de Diu, d'amor roent.
As que s'alugaràn, per hilhs les prengui;
enes vertuts des auti jo non i tengui
dera bondat les manque eth fondament.

Peth cèu les pèishi tamb era doctrina;
les abeuri tamb era mia sang;
alugui en sòn cervèth ma lum divina;
e digui a cada ua: ara, camina
pes camins que t'ensenhi, en man en man.»

Tamb aqueres paraules que baishèren
d'aquera boca, igual que hònt de mèu,
d'aquera net es ores s'escuerèren
e tath page com dus menuts passèrent,
era cabana li semblaue un cèu.

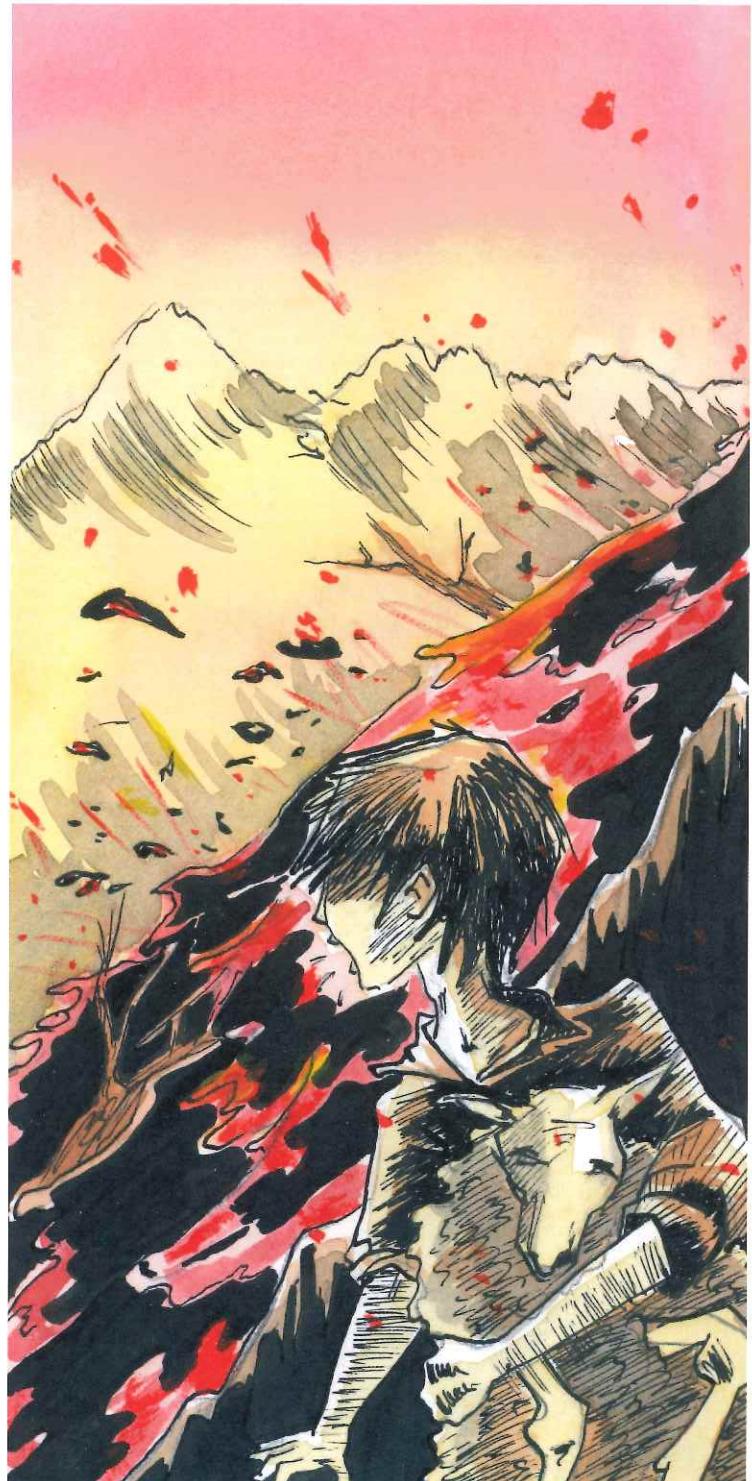
Quan ven eth dia a remplaçar as estrelhes
qu'auien, pera net, ath mon velhat,
ditz eth praube ath pastor: «Triga-te es oelhes,
e seguís-me. Veiràs es fruts que cuelhes
dera tua polida caritat.»

Tamb dus fulets deth page se triguèren
es sues oelhes, crabes e crestons;
ath darrèr sòn, totes s'arringlerèren,
e ath darrèr deth bon praube se'n baishèren,
per comes e sarrats, montanha enjós...

S'entenen trons ath cap dera gran sèrra
que desvelhen a tot eth Perinèu
e que hèn a tremolar tota era terra,
victima dera mès cruèla guèrra
que s'age declarat dejós deth cèu.

Dessús deth cap *sobèrg* dera montanha,
deth cèu quèn es centelhes a roishats.
Sembla un cas espantós, menaça estranya
tás qu'ac ven des de França e des d'Espanha
e ath bon Diu s'encomanen, ajulhats.

Ath prumèr tron, en un còp s'esterege
eth gran e fòrt palaci deth gigant.
Ath cap dera montanha que roiege
en miei deth huec tamb qu'eth cèu la peirege,
en pèira s'a tornat tot abitant.

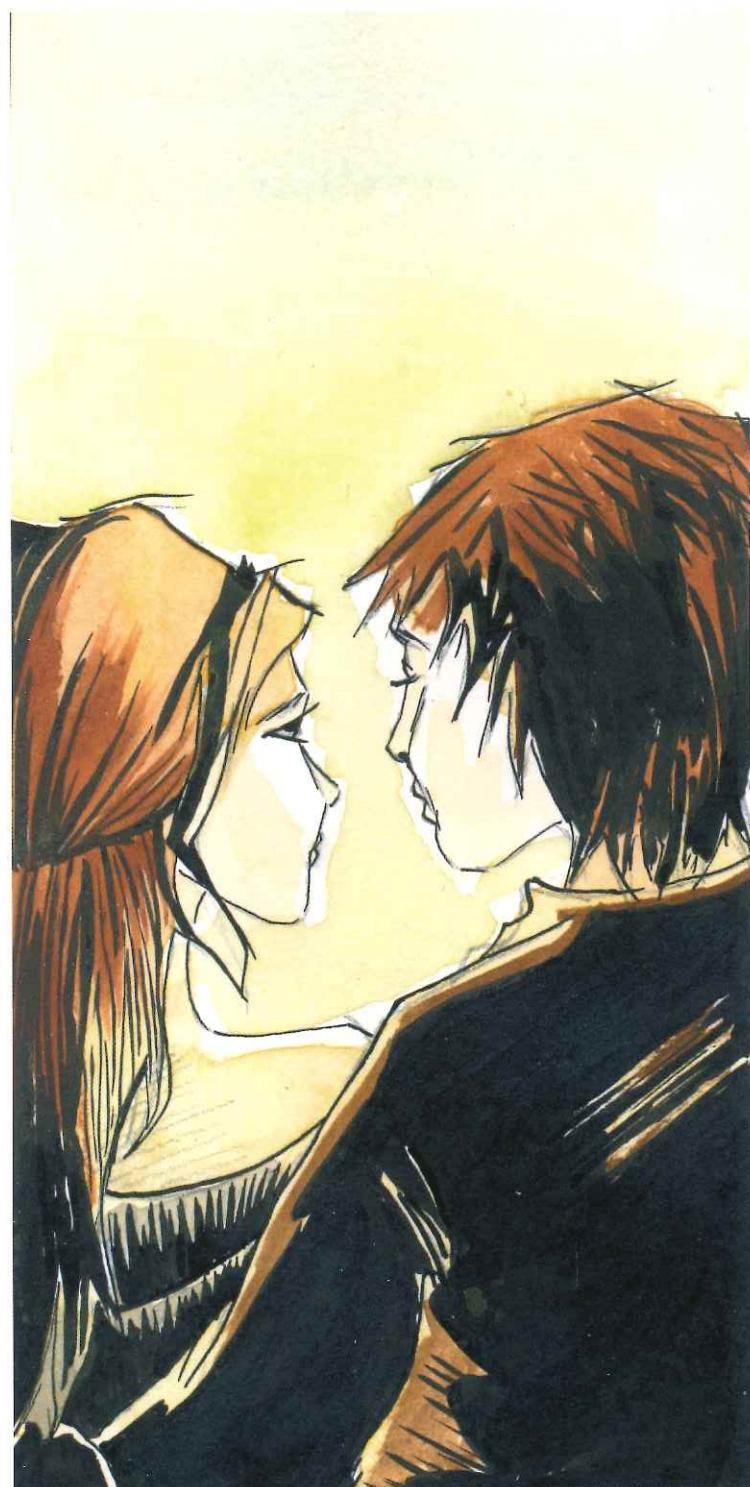
Quan d'aquera montanha desterrada
tota classe de vida ne siguec,
er Etèrn la deishèc amortalhada
tà tostemp, tamb ua immensa nheuada,
des malaïdi eth *selho* li metec...

A Blancaflor veigueren que baishaue
en aqueth mar de huec cercant un pòrt.
D'aqueth gran cementèri s'escapaua,
e era pòur as sòns pès ales les daue
tà non deishar-se arténher dera mòrt.

En Pomèro arribèc tota enventida,
e i artenhec ath Praube e ath pastor
tremòle, ei espantada, esblancossida;
s'escape dera mòrt, cerque era vida,
e ath Praube l'ac demane tamb un plor.

«Non ajatz pòur», ditz: «Ja ètz toti dus sauvadi
d'un diluvi de huec e nhèus tan gran...
Tà que hèsquen fruts es vòsti còrs onradi,
en nòm deth cèu vos dèishi maridadi:
aumplitz-ne era polida Val d'Aran.»

Eth Praube misteriós ei Nòste Sénher
que, tot d'un còp, tath cèu se n'a volat...
Atau que m'ac condèc eth mèn pair-sénher;
e eth cap dera montanha encara ensenhe
eth *selho* tà *selhar lo* qu'è condat.

Conselh Generau d'Aran